

ਜੱਗੋਂ ਨਿਰਾਲੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ

ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਰਸਰੀ ਜਿਹੀ ਮਿਲਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ (ਪਿੰਡ ਠੱਟਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਜਨ ਉਹ ਸੰਨ ੧੯੮੧ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਮੈਂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਨ ੧੯੮੨ ਵਿਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸੈਕਟਰ ੧੯ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਇਕ ਭਾਰੀ ਦੀਵਾਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸੁਣਿਆ। ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੜੇ ਹੀ ਬਾਦਲੀਲ ਤੇ ਵੇਗ ਭਰਪੂਰ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਭਰੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ। ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰਾ ਦੀਵਾਨ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨਾਲ ਗੂੰਜ ਉੱਠਿਆ। ਮੇਰੇ ਮਨ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਹੀ ਮੇਰੀ ਸੰਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੱਝਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦ ਦਸੰਬਰ ੧੯੮੨ ਵਿਚ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਾਬਕਾ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਬੁਲਾਈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਬਕਾਇਦਾ ਮੇਲਜੋਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜਲੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਦਾਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰ ਸਤਿਕਾਰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ। 'ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ' ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਡੂੰਘੀ ਤੇ ਪੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਗਈ।

ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਗੁਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਿੱਚ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣਾ। ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਸਲੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ 'ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ' ਤੇ 'ਖ਼ਾਲਸਾ' ਸਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਾਰ ਸੰਤ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ। ਦੋਵੇਂ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦਾ

ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਉਚੇਚੇ ਮੋਹ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਮੇਰੇ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

ਸੰਤ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਤੇ ਉੱਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦਲੀਲ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਲੜ ਛੱਡ ਕੇ ਪੌਂਸ ਦਾ ਆਸਰਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤੱਕਦੇ। ਇਕ ਦਫਾ ਮੈਂ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ (ਸਾਬਕਾ ਆਈ. ਏ. ਐਸ.) ਹੋਰ ਸੱਜਣਾ ਨਾਲ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਗਏ। ਤੁਰਦੇ ਤੁਰਦੇ ਗੱਲ ਸਿੱਖੀ ਅੰਦਰ ਮਾਸ ਦੇ ਖਾਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਛਿੜ ਪਈ। ਸੰਤ ਜੀ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਘੰਟਾ ਭਰ ਦਲੀਲਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਾਸ ਖਾਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਰਜ਼ਾਮੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਇਨਕਾਰ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੀ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਰਾਇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਉੱਕਾ ਹੀ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਮਨਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੌਂਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਮਨਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਜਿਥੇ ਸੰਤ ਜੀ ਵਿਚ ਠੀਕ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤੇ ਗਲਤ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਹਿਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦਰਸਾਈ ਨਿਮਰਤਾ ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਗਹਿਰੀ ਸੀ। ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਫੌਜੀਆਂ ਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਸਾਥੀ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਤੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਰਲਕੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ ਲੋਕ ਧਰਮਯੁੱਧ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੌੜੇ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਧਰਮਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਅਡੋਲ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਉੱਤੇ ਟਿਕਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਪਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ ਕਿ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਅੰਦਰ

‘ਧਰਮ-ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ’ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿੱਧੇ ਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਮੈਂ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਨਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਤੌਖਲਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਵਾਰ ਖੁਦ ਸਿੱਧੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਤੇ ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਕਰਨ। ਉਹ ਇਕਦਮ ਮੰਨ ਗਏ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਤੁਰ ਪਏ। ਇਸ ਮਿਲਣੀ ਵਿਚ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਹਲੀਮੀ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਧਰ ਉਧਰ ਤੋਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਮਨ ’ਚ ਜੋ ਵੀ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਦੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰਨ। ਪਰ ਮੰਦੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਿਲਣੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਰੇੜ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਗਈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਨੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਨਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਹਾਲਤ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਗਿਲੇ ਸ਼ਿਕਵੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕਰਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਾਰਾ ਵਾਧਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਰਿੰਦਿਆਂ (ਜੋ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ ਸਨ) ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡੀ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪ ਚੱਲ ਕੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ’ਚ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਸੰਤ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਦੱਸਣ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਭਾਵ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ) ਨੇ ਕਦੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਉਹ ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਝੱਲਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਪਰ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਇਕ ਵੀ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਉਦਾਹਰਣ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਠੋਸ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਰਿੰਦੇ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਘਟੀਆ ਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ

ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਪ੍ਰਣ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਸੰਤ ਲੋਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਜਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਝੱਕ ਦੱਸਣ ਅਤੇ ਦਾਸ ਸਹੀ ਗੱਲ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਤਰਾਏਗਾ। ਇਸ ਵਾਰਤਾਲਾਪ 'ਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਚਾਈ ਤੇ ਹਲੀਮੀ ਦੀ ਹੋਰ ਗੂੜ੍ਹੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋ ਗਈ। ਕੋਈ ਅੰਦਰੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਨਿਰਮਲ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਇੰਨੀ ਸਾਫਗੋਈ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੰਤ ਜੀ ਚੁਗਲੀ ਨਿੰਦਿਆ ਤੇ ਦੋਗਲੇਪਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਬਰਖਿਲਾਫ ਸਨ। ਸੰਨ ੧੯੮੩ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸਮੁੱਚਾ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਲੇ ਲਾਮਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਯੋਗੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮੇਰੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਤੇ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੰਤ ਲੋਗੋਵਾਲ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨ। ਸੰਤ ਇਕ ਦਮ ਕਰੋਧ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਤੇ ਯੋਗੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਖਤ ਝਾੜ ਪਾਈ। ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਏਨੇ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੱਕਿਆ। ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਕਰਾਰੀ ਝਾੜ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੋਗੀ ਨੂੰ ਗਿੜਗਿੜਾ ਕੇ ਮਾਫੀ ਮੰਗਣੀ ਪਈ। ਏਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਦਿਨ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਸੰਤਾਂ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਇਕ ਕਾਗਜ਼ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਉੱਤੇ ਲਿਖ ਕੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ। ਪਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੱਗਾ ਟਾਲ ਮਟੋਲ ਕਰਨ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੋਗਲੇਪਣ ਲਈ ਕਰੜੀ ਝਾੜ ਪਾਈ।

ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਆਮ ਸਿੱਖ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਦਾ ਲਹਿਜ਼ਾ ਬੜਾ ਸਿੱਧਾ ਤੇ ਸਾਫ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਇਕਦਮ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਪਤਿਤ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਤੇ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਇਹ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛਦੇ ਸਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਜਦ ਪਤਿਤ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ 'ਹਾਂ' ਵਿਚ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਓ ਵਰਗਾ ਬਣਨ ਦੀ ਨਸੀਹਤ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਬਣੋ ਤੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਥੇ ਮੈਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੇਗੇ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵਾਂਗਾ-ਬੇਸ਼ੱਕ

ਅਜਮਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲੈਣਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਝੱਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਪਤਿਤ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਦੁਰਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮੈਂ ਮਾਰਚ ੧੯੮੪ ਦੇ ਆਰੰਭ ਜਿਹੇ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗਿਆ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਤਾਂਘ ਹੋਈ। ਉਸ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਛੱਤ ਉੱਤੇ ਧੁੱਪੇ ਲੇਟੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਹਿਰੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਨਾ ਆਵੇ। ਉਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉੱਪਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਉਹ ਮੇਰੀ ਫਤਹਿ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਦੇਵੇ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੇਰੀ ਬਾਬਤ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਫੌਰਨ ਉੱਪਰ ਬੁਲਾ ਲਿਆ। ਉਥੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਤਾ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਸੰਤਾਂ ਲਈ ਸ਼ਹਿਦ ਤੇ ਘਰ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਦੇਸੀ ਘਿਓ ਲੈ ਕੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਜਨਰਲ ਸਾਹਿਬ, ਹੁਣ ਸਾਡਾ ਏਥੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਚਿਰ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ”। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੰਤ ਜੀ ਅਜੇ ਤਾਂ ਆਪ ਵਲੋਂ ਪੰਥ ਦੀ ਬੜੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਹ ਵਹਿੰਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਉਂ? ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, “ਭਾਈ, ਅਸਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਰਗਿਜ਼ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।” ਇਹ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਥਨੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਦੇ ਪੂਰਨ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਇਕ ਝਲਕ! ਇਹ ਆਪਣੇ ਇਸ ਪ੍ਰਣ ਉੱਤੇ ਖਰੇ ਉਤਰੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੂੰ ਰੋਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਹੋ ਗੁਜ਼ਰੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਕੱਟੜਪੰਥੀ”, “ਹਤਿਆਰਾ”, “ਫਿਰਕੂ” ਤੇ “ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ” ਬਣਾਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ।